

Javaslatok Parkinson-kóros páciensek kórházi ellátásához

Név: _____
szül: _____ TAJ: _____

Parkinson-kór miatt áll kezelés alatt, ezáltal COVID-19 szövődmények szempontjából a magas kockázatú csoportba tartozik. Az immunrendszer nincs megfelelő egyensúlyban, ezért sokkal fogékonyabb a fertőzésekre, tüdőgyulladásra, a **fertőzés hirtelen változást okozhat a viselkedésében, mozgás funkcióiban, ami jelentős mértékben fokozza a szövődmények kockázatát.** Az alábbiakban néhány ajánlás olvasható, amivel elősegíthető, hogy a páciens Parkinsonos tünetei stabilak maradhassanak és elkerülhetők legyenek a fősleges szövődmények.

- A páciensnek **ugyanazon időbeosztás szerint kell kapnia a gyógyszerelését, ahogyan otthon kapta.** Ez az előírás segíthet abban, hogy a nap folyamán változó tünetei kontrollálva legyenek. Az aktuális gyógyszerelése külön lapon kell legyen elkészítve. A gyógyszerbevételek időpontjától **legfeljebb 1 óras csúszás** engedhető meg. Amennyiben a speciális gyógyszerelés az intézményben nem megoldható, a betegnek saját gyógyszereit kell adni a kórházban is. A Parkinson-kóros beteg állapota rendkívüli módon függ a gyógyszertől, ezért az időpontok készítmények és adagok betartása feltétlenül szükséges a szövődmények és a hosszas kórházi kezelés elkerülése céljából.
- Elkülönítés szükségessége esetén fontos a támogató gondozó partner biztosítása, amennyiben lehetséges.
- Amennyiben zavart tudatállapot lép fel, kerülendő **haloperidol és a neuroleptikumok többségének alkalmazása.** Parkinson-kórosban **megengedett neuroleptikumok:** quetiapine (Seroquel, Ketilept), clozapine (Leponex) és pimavanserin (Nuplazid).
- Metoclopramide (Cerucal), promethazine (Pipolphen), prochlorperazine (Compazine), és droperidol (Inapsine, Xomolix) **ellenjavallt Parkinson-kórosban.** Amennyiben hányáscsillapító szükséges, biztonságos alternatíva az ondansetron (Zofran, Emetron, Ondagen, Antivom) és a trimethobenzamide (Tigan).
- Műtét esetén meg kell engedni, hogy a beteg a műtét előtt minél közelebbi időpontban egy korty vízzel bevehesse gyógyszereit, és műtét után is mielőbb, amint biztonsággal nyelni tud.
- Amennyiben neuropacemaker van beültetve, a **műtét során monopoláris koaguláció nem használható**, csak bipoláris koaguláció, vagy plazma kés alkalmazható. Műtét alatt a pacemaker kikapcsolása nem szükséges.
- Mielőbbi mobilizálás szükséges a gyógytorna és fizioterápia mielőbbi megkezdésével. Neuropacemakeres beteg elektromos kezelést nem kaphat!
- Parkinson-kóros páciensek hajlamosak a szorulásra, a bélrendszer karbantartás a gyógyszer optimális felszívódása szempontjából is fontos.
- Nasogastriális tápszondán keresztül a Madopar dispersible 25/100 tableta jól adagolható
- A biztonságos nyelés megítélése a félrenyelés elkerülése céljából rendkívül fontos
- A szelektív **MAO-B inhibitorok** - rasagiline (Azilect), selegiline (Jumex, Eldepryl) **együttes adásat tramadollal** (Tramadol, Tramadol, Contramal, Rybix, Ryzolt, Ultram) **és meperidinnel** (Demerol) **ellenjavallt.** a MAO-B inhibitorok elhagyása 2 héttel a műtét előtt javasolt, és amikor a fájdalom már megfelelően kontrollált, akkor adható vissza. Amennyiben a műtét ennyireidőt nem várhat, a kölcsönhatások elkerülése végett más fájdalomcsillapítók adása javasolt.
- A Parkinson gyógyszerelés csak megfelelően képzett Parkinson szakember bevonásával változtatható meg. Amennyiben a kórházi gyógyszerterápiából valamelyik gyógyszer nem elérhető, a betegnek saját gyógyszereit célszerű adni, ameddig a beszerzés nem megoldható. A gyógyszerelés **hirtelen változtatása (helyettesítést is beleértve)** vagy a gyógyszer leállítása a Parkinson-kóros beteg számára komoly károsodást okozhat!

Kérjük, hogy a kórházi kezelés időtartama alatt fogadják meg a fenti javaslatokat a Parkinson-kóros betegek kezelésével kapcsolatban. Köszönjük, hogy hozzájárulnak a szövődmények kivédéséhez és a mielőbbi gyógyuláshoz.

Összeállította a Parkinson's Foundation anyagainak módosításával:

dr. Valálik István Ph.D.
idegsebész főorvos, c. egyetemi docens
email: neuromed@parkinson.hu
<https://parkinson.hu>